

...mijn jongere zus overleed

Annette (57): “De zachte pling van een appje maakt me direct wakker. Het bericht van mijn zwager Reinier is kort: ‘Eer is vertrokken, heel rustig.’ Mijn lieve, grappige, geweldige zus Erika is overleden. Wat me als kind het allerergst leek, is nu werkelijkheid. Mijn man Tom wordt wakker van mijn gehuil. Ik ga douchen en kleed me aan. Beneden zet ik *Morning has broken* van Cat Stevens op, het nummer dat we vroeger vaak op zondag draaiden. Door mijn tranen heen zie ik het licht worden. Fietsers gaan naar hun werk, kinderen naar school. Natuurlijk, het is maandag. Een nieuwe week waarin het leven voor anderen gewoon door gaat. Ik pak mijn telefoon en app mensen die hebben meegeleefd, afgelopen anderhalf jaar, toen bleek dat Erika’s borstkanker na zeven jaar was teruggekomen. Dat ze wéér door die chemo-hel moest, met als toegift een dubbele borstampuatie. Zij waren ook blij toen alles achter de rug was en Erika weer klaar was voor het leven. Bezorgd toen daar opeens een gek hoestje was. En waar kwam die spierpijn nou vandaan? Dat we nog maar zes weken geleden hoorden dat de kanker overal zat, is niet te bevatten. Vijf weken bleef mijn zusje strijdbaar. Zij zou bij die ‘geluksvogels’ horen die tóch nog een jaar zouden leven. Maar haar ziekte ging sneller dan we konden bijhouden.

Tom komt binnen en vraagt of ik klaar ben om naar Haarlem te gaan. Even sta ik in dubio, het is de eerste examendag van onze jongste. Maar ik móet naar Erika. Als we aankomen, staat er een bestelbus verderop in de straat. Daar ligt Erika in, flitst door me heen. Ik loop naar de voordeur en zie dat uit de bus een brancard wordt geschoven met een bodybag. Ik wend mijn blik af, kan het niet aanzien. Binnen omhels ik Reinier, die aan tafel zit met de uitvaartbegeleider. Het is coronatijd, maar nu even niet. Otmar en Tjeerd, Erika’s zonen van negentien en zeventien, gaan weer naar boven, naar hun vrienden. De verpleegkundigen die Erika een lichte balseming zullen geven, zetten een scherm tussen de voor- en achterkamer. We sluiten

ons af voor wat daar gebeurt en stellen de advertentie op voor in de krant. Er komt geen rouwkaart, beslissen we. Inmiddels zijn ook Elies en Caroline, mijn andere zussen, gearriveerd. Buiten en in de keuken is het een drukte van belang: burens lopen af en aan met bloemen, baksels en pannen met maaltijden. Buiten is men bezig om lichtjes in de boom te hangen en kaarsjes aan te steken. De warmte en het medeleven zijn als een bed van liefde; het is alsof mijn zenuwuiteinden wagenwijd openstaan waardoor alle liefde, pijn en verdriet maar ook de opluchting dat er een einde is gekomen aan Erika’s lijden met factor tien binnenkomen. Een verpleegkundige komt achter het scherm vandaan en informeert of we kleding voor Erika hebben. Reinier vraagt of wij als zussen die taak op ons willen nemen.

“Ik kijk naar haar mooie gezicht, nu zonder pijn en lijden”

Boven, in Erika’s kast, kiezen we haar tenue uit. Dan komt het moment waarop ik Erika voor het eerst zie na haar overlijden. Zij is het, natuurlijk, onmiskenbaar. Tegelijkertijd is ze het ook niet. Haar ziel is weg. Ik wil haar vasthouden, maar durf het niet. Bang voor wat ik zal voelen. De mensen die Erika gebalsemd hebben, kleden haar aan. Geen van ons wil dat doen. Als ze weg zijn, maken we een bedbank voor Erika, een prachtige plek met kussens, kaarsen en bloemen waar ze tussen ligt alsof ze heel diep in slaap is. Als Reinier en de jongens bij Erika zijn, trekken mijn zussen en ik ons terug. Later die middag ga ik bij Erika zitten. Ik kijk naar haar mooie gezicht, nu zonder pijn en lijden. Ik kijk heel goed, want straks zal ik haar écht nooit meer zien. Mijn lieve zus. Het is een voorrecht geweest om haar 55 jaar in mijn leven te hebben gehad. We bespraken altijd alles, wisten alles van elkaar. Dat grote voorrecht pakt niemand me ooit af. Maar hoe moet ik nu verder leven zonder haar?”

Lees op libelle.nl/dedagnadat of via de **Libelle-app** hoe Annettes verhaal verder gaat. Heeft u een mooi verhaal voor De dag nadat? Stuur een korte omschrijving naar Postbus 1742, 2130 JC Hoofddorp of mail naar libelle@libelle.nl o.v.v. De dag nadat.

